

ΛΥΚΕΙΟ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

«ΝΕΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» 2025 - 2026

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΑΡΘΡΟΥ:

Από τις στάχτες... στη ζωή: Μπορούμε να βοηθήσουμε τα δάση της Κύπρου να ξαναγεννηθούν;

Οι μαθητές ερευνούν και αναζητούν λύσεις

Κάθε καλοκαίρι στην Κύπρο οι εικόνες επαναλαμβάνονται: φλόγες που καταπίνουν δάση, καπνός που καλύπτει τον ουρανό και εκτάσεις που μετατρέπονται σε στάχτη. Βλέποντας αυτές τις εικόνες, αρχίσαμε να αναρωτιόμαστε:

- ✓ Τι απομένει μετά από μια πυρκαγιά;
- ✓ Μπορεί ένα δάσος να ξαναγίνει όπως πριν;
- ✓ Και κυρίως... μπορούμε εμείς να κάνουμε κάτι;

Οι πυρκαγιές δεν είναι κάτι μακρινό ή θεωρητικό. Είναι μια πραγματικότητα που έχουμε ζήσει και εμείς, είτε μέσα από εικόνες στις ειδήσεις είτε από εμπειρίες στην ίδια μας την κοινότητα.

Κάθε φορά που ένα δάσος καίγεται, δεν χάνεται μόνο ένα τοπίο. Χάνεται σκιά, οξυγόνο, ζωή. Αυτό μας έκανε να δούμε το θέμα διαφορετικά — όχι απλά ως ένα περιβαλλοντικό πρόβλημα, αλλά ως κάτι που επηρεάζει άμεσα την καθημερινότητά μας.

Όταν ένα δάσος χάνεται... τι ακολουθεί;

Μελετώντας το θέμα, καταλάβαμε ότι μια πυρκαγιά δεν καταστρέφει μόνο δέντρα. Καταστρέφει ολόκληρα οικοσυστήματα.

Μαζί με το δάσος χάνονται φυτά και ζώα, φυσικοί βιότοποι και διαταράσσεται η ισορροπία ολόκληρου του οικοσυστήματος. Το έδαφος γίνεται αφιλόξενο και η φυσική αναγέννηση δυσκολεύει σε μεγάλο βαθμό.

Αυτό που μας εντυπωσίασε

περισσότερο είναι ότι ένα δάσος μπορεί να χρειαστεί δεκαετίες για να επανέλθει — αν επανέλθει.

Επιπλέον, μετά από μια πυρκαγιά αυξάνεται ο κίνδυνος διάβρωσης του εδάφους, ενώ μειώνεται η ικανότητα του οικοσυστήματος να συγκρατεί νερό. Αυτό μπορεί να οδηγήσει ακόμη και σε πλημμύρες.

Καταλάβαμε έτσι ότι μια πυρκαγιά δεν είναι ένα μεμονωμένο γεγονός, αλλά η αρχή μιας αλυσιδωτής αντίδρασης που επηρεάζει το περιβάλλον για πολλά χρόνια.

Τι γνωρίζουμε τελικά για το πρόβλημα;

Για να δούμε πόσο ενημερωμένοι είναι οι μαθητές, πραγματοποιήσαμε έρευνα στο σχολείο μας και τα αποτελέσματα μάς προβλημάτισαν σε μεγάλο βαθμό.

- ✦ Το 70% πιστεύει ότι τα δάση δύσκολα επανέρχονται μετά από πυρκαγιά
- ✦ Το 65% δεν γνωρίζει τρόπους να βοηθήσει
- ✦ Το 80% δηλώνει ότι θα ήθελε να συμμετέχει σε περιβαλλοντικές δράσεις

Ένας συμμαθητής μας είπε χαρακτηριστικά:
«Νόμιζα ότι η φύση τα διορθώνει όλα μόνη της... Δεν είχα καταλάβει πόσο δύσκολο είναι...».

Αυτό μας έκανε να συνειδητοποιήσουμε ότι η ενημέρωση είναι το πρώτο βήμα, ίσως και το σημαντικότερο για την αλλαγή.

Από την ανησυχία... στη δημιουργία

Θέλοντας να κατανοήσουμε καλύτερα το θέμα, επικοινωνήσαμε με τον λειτουργό του Τμήματος Δασών, κ. Μιχάλη Μωυσή.

Μέσα από τη συζήτησή μας, μάθαμε πόσο σημαντική είναι η επιλογή των κατάλληλων φυτικών ειδών για αναδάσωση, ιδιαίτερα ειδών που είναι προσαρμοσμένα στο περιβάλλον της Κύπρου και μπορούν να ανταποκριθούν στις τοπικές συνθήκες.

Κατανοήσαμε επίσης ότι η επιτυχία μιας προσπάθειας αναδάσωσης δεν εξαρτάται μόνο από τη φύτευση, αλλά και από το πότε και πώς αυτή γίνεται. Μάθαμε, για παράδειγμα, ότι η εποχή φύτευσης, η σωστή κατανομή των φυτών στον χώρο, αλλά και η προστασία τους στα πρώτα στάδια ανάπτυξης παίζουν καθοριστικό ρόλο στην επιβίωσή τους.

Αυτές οι λεπτομέρειες μάς βοήθησαν να καταλάβουμε ότι ακόμη και μια καλή ιδέα χρειάζεται σωστή εφαρμογή για να έχει πραγματικό αποτέλεσμα.

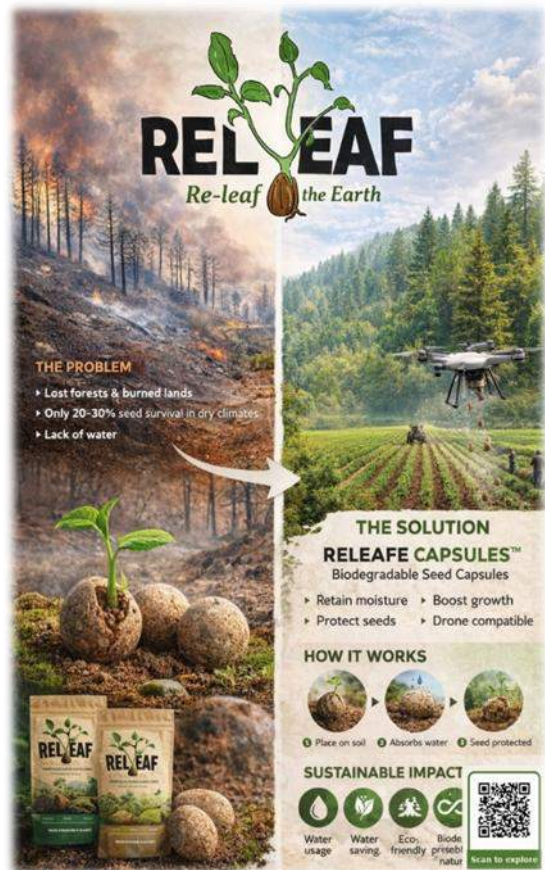
Παράλληλα, ενημερωθήκαμε για φυτικά είδη που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν σε προσπάθειες αναδάσωσης, όπως η τραχεία πεύκη, η κυπριακή βελανιδιά, η σχοινιά και η

χαρουπιά, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του φυσικού τοπίου της Κύπρου και παρουσιάζουν αυξημένη ανθεκτικότητα στις τοπικές συνθήκες. Η επιλογή τέτοιων ειδών μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη φυσική αποκατάσταση των οικοσυστημάτων.

Ταυτόχρονα, συζητήσαμε μαζί του την ιδέα μας. Η ανατροφοδότηση που λάβαμε ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντική, καθώς μας τόνισε ότι τέτοιες πρωτοβουλίες μπορούν να συμβάλουν θετικά, ειδικά όταν βασίζονται σε σωστό σχεδιασμό και δοκιμές. Μας ενθάρρυνε να συνεχίσουμε, δίνοντάς μας χρήσιμες κατευθύνσεις για το πώς θα μπορούσαμε να εξελίξουμε περαιτέρω την ιδέα μας. Η συζήτηση αυτή μάς έδωσε την ώθηση να προχωρήσουμε.

Έτσι δημιουργήσαμε τη μαθητική εταιρεία **ReLeaf**.

Στόχος μας ήταν να βρούμε έναν τρόπο να βοηθήσουμε τη φύση να κάνει αυτό που ξέρει καλύτερα: να αναγεννιέται.

Πειραματιζόμαστε στην πράξη

Για να δούμε αν η ιδέα μας μπορεί πραγματικά να λειτουργήσει, προχωρήσαμε σε πειραματισμούς. Δημιουργήσαμε βιοδιασπώμενες κάψουλες που περιείχαν σπόρους, χώμα και υλικά που βοηθούν στη συγκράτηση της υγρασίας.

Δοκιμάσαμε διαφορετικούς συνδυασμούς υλικών και παρατηρήσαμε την εξέλιξη των σπόρων σε ελεγχόμενες συνθήκες.

Τα αποτελέσματα ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντικά, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις οι σπόροι άρχισαν να φυτρώνουν μέσα από τις κάψουλες.

Η διαδικασία αυτή δεν ήταν πάντα εύκολη. Κάποιες προσπάθειες δεν πέτυχαν, όμως μέσα από τα λάθη μας καταφέραμε να βελτιώσουμε την ιδέα μας.

Αυτό που κρατάμε περισσότερο είναι ότι η λύση δεν προέκυψε έτοιμη, αλλά μέσα από δοκιμή, αποτυχία και επιμονή.

Μια ιδέα που μπορεί να εξελιχθεί

Σκεφτήκαμε πώς αυτή η ιδέα θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε μεγαλύτερη κλίμακα.

Μία από τις προτάσεις μας είναι η χρήση drones για τη διασπορά των καψουλών σε καμένες ή δύσβατες περιοχές. Με αυτόν τον τρόπο:

- μπορούν να καλυφθούν μεγάλες εκτάσεις
- διευκολύνεται η πρόσβαση σε απομακρυσμένες περιοχές
- επιταχύνεται η διαδικασία αναδάσωσης

Με τον τρόπο αυτό, η τεχνολογία μπορεί να συνδυαστεί με τη φύση, προσφέροντας πιο γρήγορες και αποτελεσματικές λύσεις.

Παράλληλα, οι κάψουλες είναι φιλικές προς το περιβάλλον και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ακόμη και από απλούς πολίτες.

Τι μπορούμε να κάνουμε όλοι μας;

Η εμπειρία αυτή μας βοήθησε να καταλάβουμε ότι το πρόβλημα δεν είναι μακριά από εμάς — είναι δίπλα μας. Και η λύση ξεκινά επίσης από εμάς.

Πιστεύουμε ότι μπορούμε να συμβάλουμε:

- με ενημέρωση και ευαισθητοποίηση
- με συμμετοχή σε δράσεις
- με μικρές αλλά ουσιαστικές πρωτοβουλίες
- με σεβασμό προς το περιβάλλον

Ίσως τελικά το πιο σημαντικό που μάθαμε είναι ότι δεν χρειάζεται να είμαστε ειδικοί για να βοηθήσουμε. Αρκεί να είμαστε ενημερωμένοι και πρόθυμοι να δράσουμε

Το μήνυμά μας

Τα δάση της Κύπρου δεν είναι απλώς ένα κομμάτι της φύσης. Είναι κομμάτι της ζωής μας. Μπορεί να χαθούν μέσα σε λίγες ώρες, αλλά χρειάζονται χρόνια για να επιστρέψουν. Το μόνο σίγουρο είναι ότι δεν πρέπει να παραμείνουμε απλοί παρατηρητές. Πρέπει να αποτελέσουμε μέρος της λύσης. Το ερώτημα που θέτουμε είναι απλό:

Θα δράσουμε τώρα ή όταν θα είναι ήδη αργά;

Ομάδα μαθητών:

Κωνσταντίνος Ζωδιάτης

Θεοδώρα Κωνσταντίνου

Θέα Νικολάου

Συντονιστές Καθηγητές:

Χατζηρούσος Μάριος (Βιολόγος)

Σοφία Λουκά (Φυσικός)

Βιβλιογραφία

1. Τμήμα Δασών Κύπρου. *Αναδασώσεις και διαχείριση δασικών οικοσυστημάτων*. Ανακτήθηκε από: <https://www.moa.gov.cy/forest>
2. Κυπριακή Δημοκρατία – Τμήμα Περιβάλλοντος. *Προστασία της φύσης και βιοποικιλότητα*.
3. European Commission (2023). *Forest restoration and wildfire prevention in the Mediterranean*.
4. FAO (Food and Agriculture Organization) (2022). *Forest restoration, regeneration and ecosystem recovery*.
5. WWF Ελλάς. *Δασικές πυρκαγιές και επιπτώσεις στο περιβάλλον*. Ανακτήθηκε από: <https://www.wwf.gr>
6. UNEP (United Nations Environment Programme) (2021). *Ecosystem restoration and environmental protection*.